

بررسی و تحلیل تاثیر علم و فناوری های نوین بر روی مشاغل از منظر حقوق بین الملل

(تاریخ دریافت ۱۴۰۱/۰۸/۱۱، تاریخ تصویب ۱۴۰۱/۱۲/۱۲)

شراره زبردست

چکیده

از گذشته تا به امروز شاهد دگرگونی های بسیاری بودیم یکی از این تغییرات و تحولات پیشرفت تکنولوژی میباشد، که این تکنولوژی از کارهای خانه تا خارج از آن به ما کمک می کند از قبیل "جارو برقی های هوشمند ؛ ربات های با هدف خدمت رسانی به انسان ؛ معادن ؛ بیمارستان ها ؛ ماشین های خود ران و..... پیش بینی که من با توجه به تحقیقاتی که به عمل آوردم اگر این هوش مصنوعی به همین سرعت پیشرفت کند جایگزین انسان ها می گردد . البته همانطور که هر ایده ای میتواند جنبه مثبت داشته باشد جنبه منفی نیز دارد جنبه مثبت آن کمک به انسانها و خدمت رسانی به آنها جنبه منفی میلیون ها انسان ممکن است بیکار شوند چونکه هوش مصنوعی با دقت و سرعت بیشتری به جای انسان میتواند کار کند بدون آنکه خسته شود یا پولی دریافت کند یا حتی بخواهد از دستورات مافوق خود سرپیچی نماید. همانطور که از حاصل این پژوهش بر میاید خیلی از کشورهای توسعه یافته و بسیاری از سرمایه داران بزرگ به روی کار کردن بر این تکنولوژی میباشند .

واژگان کلیدی: علوم و فناوری ها نوین ؛ حفظ صلح و امنیت بین المللی ؛

مشاغل ؛ حقوق بشر

مقدمه

همانطور که از گذشته تا به امروز ما به صورت تدریجی تغییراتی را مشاهده نمودیم با توجه به پیشرفت علوم علی الخصوص علمی چون فیزیک ؛ کامپیوتر ؛ مادون های قرمز ؛ دوربین های میکروسکوپی ؛ میکروفون ها ؛ برنامه نویسی و

بشر به خاطر راحتی خود از ربات ها یا هوش مصنوعی استفاده کرد که آنها در خدماتی مثل خط تولید ؛ یا در عرصه علم پزشکی ؛ معادن ؛ بیمارستانها ؛ میدان های جنگ ؛ حمل و نقل ؛ بانک ها و استفاده میشود. آنچه که حاصل از این پژوهش میباشد به نظر اینجانب ممکن از شرایط کار عادلانه در اسناد بین المللی حقوق بشر متمایز باشد و ناقض حق بر ایمنی ؛ امنیت و حریم شخصی انسانها باشد. میتوان به این گونه نیز بیان نمود هوش مصنوعی ارزش دموکراتیک حقوق انسانی با یک دیگر در تضاد هستند ینی تا جایی که فناوری عصر حاضر مخرب ترین و ذاتا مخالف ارزش دموکراتیک حقوق انسانی است چونکه هوش مصنوعی علاوه بر اینکه جنبه های مثبتی میتواند داشته باشد دارای جنبه های منفی نیز میباشد و اثرات خطرات فراوانی را برای آینده ممکن است در پی داشته باشد. همانطور که در منشور سازمان ملل متحد آمده است هدف سازمان ملل متحد حفظ صلح و امنیت بین المللی است ؛ که غایت آن حفظ امنیت بین المللی است که یکی از شش، معیارها آرامش و داشتن امنیت است که همانطور که به وضوح بیان مینماید، بسیاری از محققان هوش و فناوری نوین را تهدیدی علیه نسل حاضر و نسل های آینده می دانند اما در مقاله ما به موضوع مشاغل انسان ها می پردازیم.

بخش اول: هوش مصنوعی و ارزش دموکراتیک حقوق بشر

ضمن پیشرفت های نوین در عصر حاضر و تهدیدی که ممکن است نسل های آینده را تهدید کند کشورها برای بهبود کارآیی پیش نویس نخستین توصیه نامه یونسکو در خصوص اخلاق هوش مصنوعی را تهیه که با امضای ۱۹۳ کشور به تصویب رسیده است. هوش مصنوعی با معیارهای حقوق بشری در تضاد میباشد اصولی چون برابری؛ تضمین عدالت کار یا کار عادلانه؛ مشارکت؛ اصل انصاف. از آنجایی که هوش مصنوعی با دقت و شفافیت و با سرعت بیشتری میتواند به انسان از امور خانه تا خارج از خانه کمک نمایند مثل کمک به مدیریت برای برنامه ریزی و تصمیم گیری یا حتی کمک به اداره پلیس مثل تشخیص هویت فرد و تشخیص صدا، یا در امور بانکداری به بانک داران که حتی ما چند بانکداری الکترونیک را نیز مینیم مثل بلو بانک که زیر مجموعه بانک سامان به عبارتی دنیا دارا به سمت الکترونیک شده میاید و اینکه آیا نسل حاضر میتوانند خودشان را با سرعت علم و فناوری های نوین تطبیق دهند یا خیر جای سوال میباشد؟ اما همانطور که می دانیم برای انسان ها ما اعتقاد به برابری آنها داشتیم که صرف نظر از رنگ؛ جنسیت؛ نژاد؛ مذهب و..... انسان ها به دلیل کرامت ذاتی که بالاترین اشرف مخلوقات هستن دارای ارزش های برابری هستند. همانطور که در مقدمه منشور سازمان ملل متحد آمده است: "با بیان اعلام مجدد ایمان خود به حقوق اساسی بشر و به حیثیت و ارزش شخصیت انسانی و به تساوی حقوق بین مرد و زن و هم چنین بین ملت ها اعم از کوچک و بزرگ"

طبق اعلامیه جهانی حقوق بشر تمامی انسان ها بایک دیگر برابر هستند اما هوش مصنوعی با هوش برتر جهان نامیده میشود درست است که ساختار دست بشر میباشد اما به دلیل قدرت پردازنده بالا از انسانها باهوش تر میباشند . این هوش با انسانها متفاوت میباشد چونکه با اصول اولیه از قبیل حق بر حفظ حریم خصوصی و امنیت، برابری شرایط کاری ؛ تضمین مشاغل و حتی حقوق دیگر انسان در تضاد است . به علت با هوش بودن و سرعت و شفافیت و دقت بالایی که دارند و هم چنین دریافت نکردن وجه ؛ خستگی ناپذیر بودن ممکن است خیلی از نهاد ها آن ها را استخدام نمایند مثل اداره پلیس و بیمارستان ها ؛ معادن ؛ فرودگاه ؛ بانکدارای الکترونیک که اینها با ارزش دموکراتیک حقوق بشر در تضاد میباشد که نهادهای نظیر شورای شهر نیویورک و شورای شهر دیتروید استفاده از هوش مصنوعی را در فرآیند استخدامی افراد محدود ساخته اند .

بخش دوم: دادرسی منصفانه و نقش هوش مصنوعی

شیوه های دادرسی چه در حقوق داخلی و چه بین المللی همواره از دغدغه های اصلی بشر تلقی میشود و این ارزش دادرسی منصفانه و بر پایه اصل عدالت در قوانین داخلی کشور ها که توسط قانونگذاران بر روی آنها کار میشود و اما ترس یا بیم سو استفاده های قضایی مثل دادن رشوه به قاضی و بشر به فکر قاضی الکترونیک یا دادرسی الکترونیک یا کمک به قاضی در تصمیم گیری فرو برد . به عنوان مثال زمان جنگ جهانی دوم زمانی که کشتی های انگلیسی می خواستند از آب های سرزمینی عبور نمایند مورد هدف آلمانی ها قرار گرفت و این اتفاق ساعت چهار بعد از ظهر

رخ داد. هوش مصنوعی یا قاضی الکترونیک به دولت انگلیس که اگر کاپیتان کشتی سرعت خود را بالا ببرد یا حرکت زیزاکی انجام میداد این اتفاق رخ نمداد و تصمیم قاضی الکترونیکی برای مجازات نمودن رخ دهد. با توجه به تحقیق ها انجام شده در نظام قضایی دولت ایالات متحده آمریکا سیستم و نرم افزارهایی وجود دارد که با تحلیل دادهای مجرمانه و امکان تکرار جرم را محاسبه و در تعیین صدور یا عدم صدور قرار بازداشت ؛ موقوفی تعیب ؛ تعیین میزان وثیقه و با قاضی کمک نمایند اما تا کنون قاضی الکترونیک نیاورده اند .

بخش سوم: سیستم قضایی الکترونیک در محاکم بین المللی

ما در عرصه بین المللی یکسری قاضی های اختصاصی داریم مثل قضیه سکوهای نفتی انگلستان که قاضی مک نایر قاضی کشور انگلستان به نفع دولت ایران رای صادر نموده . در محاکم بین المللی قاضی اختصاصی از سمت خود کشور انتخاب میشود که برای پذیرش آسان تر رای است اما ممکن است ذهن مخاطبان را درگیر سازد که آیا کشورها رای قاضی الکترونیک را می پذیرند یا خیر این خود جای بحث دارد ؟ اما اگر بخواهیم از مزایای دادرسی الکترونیک بیان داریم : بی طرفی در دادرسی در سیستم قضایی حاکم است ؛ کاهش هزینه های دادرسی ؛ افزایش سرعت دادرسی ؛ البته در دقت هوش مصنوعی هنوز جای بحث دارد . در سیستم قضایی داخلی دولت ایالات متحده آمریکا به متهمان سیاه پوست سختگیری و حساسیت های بیشتری هوش مصنوعی به خرج می دهد در صورتی که فارغ از رنگ پوست باید تصمیم گیری نمایند . کشورها در این پژوهش به دو گروه تقسیم میشوند کشورهایی که

استفاده از هوش مصنوعی برای سیستم دادرسی خود ننماید؟ کشورهای که استفاده نمیکنند؟ به نظر من هوش مصنوعی هنوز به خاطر خطاهایی که ممکن است رخ دهد به نظر می رسد ممکن است دادرسی را از مسیر اصل انصاف و عدالت خارج سازد. برای استفاده از هوش مصنوعی در روند تصمیم گیری یا دادرسی های قضایی قطعنامه ای ۱۶ فوریه ۲۰۱۷ پارلمان اروپا تصویب کرد اما در دادرسی الکترونیک سیستم قضایی نظیر مدیریت پرونده ها یا سیستم تقسیم دارایی زوجین، پرونده خسارت و مطالبات؛ ارث؛ پاسخ به سوالات حقوقی؛ اسناد مجعول مناسب باشد که هوش مصنوعی در این زمینه ها میتواند کمک مناسبی باشد.

بخش چهارم: هوش مصنوعی و نقش اقتصاد

دنیل کانمن؛ استاد ممتاز روان شناسی دانشگاه پرینستون و برنده نوبل اقتصاد یکی از مشهور ترین افراد در بحث اقتصاد میباشد و کتاب "تفکر کند و سریع" آثار بسیار پر باری را در محافل مجامع دانشگاهی و این کتاب جز پرفروشترین ها هست. اقتصاد حتی با وجود نبود هوش مصنوعی چندان زیاد بازم انسان ها با ماشینو حساب کار میکنند حالا که هوش مصنوعی با پردازنده بسیار قوی و با هوش تر از انسان ها میایند شاید آنها حتی بتوانند کتاب نیز بنویسند.

بخش پنجم: هوش مصنوعی و نقش پزشکان

همانطور که در مقدمه اشاره شده است هوش مصنوعی میتواند در زمینه پزشکی نیز موثر باشد اما گاهی اوقات از این ربات ها میتوان به عنوان خدمات رسانی از آنها

استفاده نموده است پس با ترکیب علم ربات و با دانش پزشکی میتوان از ربات های پزشکی استفاده کرد. مثل استفاده از هوش مصنوعی که شامل قراردادن تراشه کامپیوتری در زیر پوست انسان شاید فکر کنید که این شبیه فیلم های آمریکایی به نظر برسد اما این اتفاقات در جهان واقعی اتفاق می افتد. حتی میتوان این گونه بیان نمود که از فضا نوردان که در فضا هستند پزشکهای الکترونیک آنها را در یک سطح دیگری انجام شود شاید به دهنتان خطرناک برسد اما این اتفاقات به خاطر پیشرفت تکنولوژی ممکن است که به اینها ربات خدمات رسان می گویند.

بخش ششم: هوش مصنوعی و ماشین های خود ران

احتمالا شما ها نیز در فضای مجازی کلیپ های بسیاری را مشاهده نموده اید کسانی که تبلیغ ماشین مینماید "ماشین های مرسدس بنزی که صاحب آنها از طریق صحبت کردن دستور می دهد مثل در را قفل کن، گوشیمو شارژ کن یا حتی موقع خروج فرد ماشین به آن میگوید گوشیتو جا گذاشتی و....." خوب با این اصول دیگر راننده ای نیست که کار کند بنابراین شغل خود را از دست می دهد پس بنابراین اگر به این صورت تکنولوژی پیشرفت کند میتوان بیان نمود که خیلی ها شغل خود را از دست می دهد و یکی از شش فاکتور معیارهای آن ینی آرامش و عدم حس اطمینان را از دست می دهند.

نتیجه گیری

همانطور که می دانیم علم و فناوری های نوین روز به روز به سمت تکامل و پیشرفت هستند که با مسله حفظ صلح و امنیت بین المللی در تعامل هستند. ما این تاثیر پیشرفت و تکنولوژی در فناوری های نوین (هوش مصنوعی و ساخت ربات ها) را در نظر گرفت؛ از کارهای داخل خانه تا خارج از خانه این علوم به ما کمک میکند در صنایع و معادن؛ بیمارستان ها؛ فرودگاه؛ حمل و نقل و.... که بیان گشت اگر به همین منوال پیش برود هوش مصنوعی جایگزین انسان می گردد و اصول اولیه حقوق انسانها مثل اصل انصاف؛ عدم حفظ حریم شخصی و امنیت و آزادی؛ تضمین مشاغل و کار عادلانه و ارزش دموکراتیک حقوق بشر در تضاد است که این هوش مصنوعی (در قضاوت - ماشین های خود ران - اقتصاد - پزشکان - بایو تکنولوژی و سلامتی - انرژی های تجدید پذیر) که با ارزش دموکراتیک انسان در تضاد است طبق مقدمه منشور سازمان ملل متحد انسانها با یک دیگر برابر هستند و در برابر ربات ها اصول اولیه آنها حفظ نمیشود اما همانطور که می دانید هر نظریه ای نقطه مثبت و منفی دارد که نقطه مثبت هوش مصنوعی خدمات رسانی به انسان ها - کمک کردن در مدیریت و تصمیم گیری علی الخصوص برای دادرسی منصفانه - اقتصاد اما این هوش بدلیل کارایی بالا، باهوش لودن، دقت و شفافیت امکان جایگزین نیروی انسانی دارد که در پیش نویس قطعنامه یونسکو و برخی از نهادها از قبیل نهادهای شورای شهر نیویورک و شورای شهر دیتروید استفاده از هوش مصنوعی را در فرآیند استخدامی افراد محدود ساخته است اما در دادرسی ها از هزینه های گزاف؛ بی طرف بودن؛ سرعت بیشتر به نفع ما است البته هرچند مثالی در زمینه سیستم دادرسی

ایالات متحده در مورد متهمان سیاه پوست وجود داشت که بیان نمودیم البته که سیستم در نحوه تعیین وثیقه و قرار یا عدم قرار بازداشت و محاسبه ارث ؛ اسناد مجعول میتواند به ما کمک شایانی نماید . البته در کارهای خانه از قبیل جارو برقی هوشمند به نوعی کمک به انسان و صرفه جویی در وقت مینماید . البته معایب آن نیز قابل چشم پوشی نمیشد :فرض کنید که از این رباتها در خط تولید و صنایع و معادن استفاده نمایید که این باعث بیکاری افراد جامعه میباشد .

**به امید جهانی عاری از هرگونه جنگ و ظلم و ستم و سرشار از صلح و آرامش
برای تمامی نسل های بشر**

منابع و مآخذ

۱. آرکین، رونالدو، کنترل رفتار مهلك ربات های مستقل، انتشارات سی آرسی، آمریکا، ۲۰۰۹
۲. وفایی، محدثه، وثوقی، منوچهر و دیگران، کاربرد نانو الکترونیک در ساخت بافت سایبورگ، ماهنامه فناوری نانو، سال چهاردهم، شماره ۴، تیرماه ۱۳۹۴
۳. والاس، ربکا ام. ام، حقوق بین الملل (ترجمه سید قاسم زمانی)، تهران، موسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش، ۱۳۸۷
۴. غلامحسینی، لیلا، بررسی ابعاد تله مدیسین (پزشکی از راه دور)، مجله دانشکده پیراپزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران، سال سوم، شماره ۱، شماره مسلسل ۴
۵. ابن ابوتراب، سید احسان، کاربرد ربات های در صنایع مختلف، مجله فنی و مهندسی ساخت و تولید، شماره ۴۶